

ĐC

129

THIỆT LINH

TẬP TRUYỆN NGẮN

SẾN LỜ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

TỪ THIẾT LINH

Bến Lữ

Tập truyện

ĐC 120

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG
HÀ NỘI - 2000

BẾN LỖ

Cũng may đã hai mươi
lăm năm trôi qua... đôi
vợ chồng: "cha" "con" "cọc cạch" ấy vẫn sống được
với nhau thuận hoà, yên ổn...

Kể ra, như lẽ thường thì chẳng có điều gì đáng
nói, song vì nó thuộc vào phạm trù đạo đức...
thành thử thời gian dù qua đi nhưng những lời
đàm tiếu, phán xét của dân làng vừa hài hước
nhẹ nhàng, vừa ám chỉ châm chọc... vẫn còn để
lại...

Ngày mà ông Lợi ở cái tuổi bốn mươi năm...
chẳng may bà Thường - vợ ông mắc phải căn
bệnh hậu sản mòn. Lúc đầu bà lững khà lững
khủng như kẻ ốm đứng, thuốc thang chạy chữa
loanh quanh mãi vẫn chẳng khỏi! Cuối cùng thì
bà ốm dai, nằm hoài, tàn tã, héo hắt như tàu lá
khô trên giường bệnh...

Ông Lợi là đội trưởng sản xuất nông nghiệp, kiêm cả nghề canh điền! Đông con lóc nha lóc nhóc. Bà Thường gần như tê liệt mọi bề: Việc xóm, việc nhà chỉ trông vào mình ông gánh vác... lắm lúc ông tất bật, phờ phạc chạy lo từng mớ rau, quả cà, chai mắm... cho gia đình mà xóm giềng ai cũng ái ngại, động lòng thương cảm. Cảnh tượng này đã đập vào mặt Dếnh! Cô thường áy náy nghĩ ngợi đăm chiêu: người đàn ông đã có tuổi... phải cáng đáng công việc nội trợ của phụ nữ xem ra thật ngán ngẫm... mà cô thì rảnh rang, anh, chị em đều yên bề chồng vợ và ra ở riêng cả rồi! Mẹ cô còn tỉnh táo, khoẻ mạnh, chưa cần phải ai đỡ đần. Một hôm Dếnh tâm tình với mẹ:

- Mẹ này! Con thấy ông Lợi khổ quá... con muốn được làm con nuôi ông ấy để thêm phần giúp đỡ lũ trẻ ăn học...

- Khó đấy! Nhưng... tùy con, nếu mày làm được điều nhân đức thì chẳng bao giờ mẹ ngăn cấm. Cái cốt yếu ở đời là con người ta ăn ở với nhau phải có nghĩa có tình, trọn vẹn trước sau con ạ!

Dếnh đã đến gặp vợ chồng ông Lợi và bộc bạch nguyện vọng của mình. Cả hai người rất mừng

hương vị nồng nàn của con gái phả vào mặt... làm ông ngây ngất lâng lâng một cảm xúc khó tả... ông ao ước: giá như mình được trở lại cái thời trai trẻ!...

Về phần Dính: cô đã tự "trói buộc" lòng mình vào cái quan hệ cha con với ông Lợi bằng một sợi dây vô hình... rồi những va chạm, những sinh hoạt giữa cô với ông hàng ngày... từ chỗ dè dặt, ý tứ... đến tự nhiên, bình thường, từ tự nhiên bình thường nó tác động vào tâm can, trí óc cô những suy tư, khát vọng! Lắm lúc nhìn cảnh mọi người quanh mình quây quần bên nhau hạnh phúc... cô mơ màng nghĩ tới một tổ ấm, một cuộc sống êm đềm... và thực sự ham muốn có một sức trai cường tráng...

Chẳng ít lần ông Lợi bắt gặp Dính cởi áo ngoài ngủ với các em - con ông trên giường, phơi ra cái bộ ngực căng phồng đầy cảm dỗ và "dữ tợn"!

Mỗi lúc, mỗi người đã từng trôi dạt những tình cảm riêng... nhưng rồi ai cũng phải tự kiểm chế lấy mình vì đây là quan hệ "cha", "con" mà bà Thường vẫn trờ trờ nằm đó! Nếu để xảy ra "sự cố" gì quá đà... sẽ đổ vỡ nhiều cái quý giá không thể nào chuộc lại được! Mặt khác, Dính

không dám và chưa có gan cầm đuốc, châm lửa đốt nhà mình...

Ốm dề ốm dệt, rên rỉ, ngắc ngoải mãi... rồi bà Thường qua đời! Cả nhà đón lại vì kiệt quệ, túng bấn... Dénh cũng hoá mình vào để hứng chịu nỗi gian nan, mất mát ấy! Ông Lợi cô quạnh trong cái gia đình lúc nhúc con nhỏ! Điềm tựa mong manh của ông hiện tại chỉ còn trong chờ vào Dénh... bọn trẻ liú ríu sán lăn vào người "chị cả"...

Lại một đêm... ngoài trời từng đợt mưa ồn ào gọi thức những cặp vợ chồng tỉnh dậy... tiếng sấm quẫy âm âm thúc giục thói ham mê đòi hỏi dữ dội, gió ù ù gào rú gõ xạch xạch! Xạch xạch!... ngay phen cửa... ông Lợi dậm dật, trở mình, trần trọc mãi không sao ngủ được... thỉnh thoảng lại dặng giọng vài tiếng nhát gừng... Dénh hỏi vọng sang:

- Hôm nay bố làm sao thế?

Ông Lợi dè dặt xem ra có phần uể oải:

- À... gông!À không, không sao... bố chỉ thấy trong dạ hơi bồn chồn, khó chịu một chút thôi...

- Để con mang cao sang xoa cho bố nhé? Thôi! Đúng là bố bị cảm rồi!

Dến bật lửa đốt đèn, nhẹ bước đến giường ông... cô mở nắp hộp, lấy cao xoa lên hai thái dương, trán, cổ, vai, lưng... bố mình, bỗng chốc lát ông Lợi thấy nóng bừng khắp cơ thể, ông khoan khoái và... đột nhiên ông quàng tay lên vai Đến... những sợi tóc thơm thơm mùi lá chanh, lá sả, mùi bồ kết nướng luyên quện của cô vương xoã xuống mặt ông... ông xít xoa thăm thì "trời ơi!"... cái mềm mại, trơn trợt của làn da sao mà thấy nó ngon ngọt, man mác, đê mê, dịu êm đến thế! Ông ghé miệng thổi tắt ngọn đèn dầu đi... và thở dốc... Đến hiểu ngay điều gì sắp xảy ra... cô ngón ngoa thềm thường những phút giây kỳ lạ!... Ôi! Lúc này! Lúc này! Giá mà, giá mà ông Lợi không phải là cha nuôi mình nữa thì sung sướng biết bao? Cô chống tay xuống chiếu toan ngồi dậy, giọng nói cô dịu lại: "Bố! Bố! Bố ngủ đi, con lại bên giường..." nhưng hai tay ông Lợi đã ôm ghì lấy lưng cô níu xuống... ông thẫn thức thì thào lời âu yếm: "Thôi! Em... ở đây... chẳng cha con gì nữa! Bà ấy mất rồi! Tôi cũng phải lấy vợ mà cô cũng phải lấy chồng chứ!... chúng mình gặp nhau, thuận tình duyên số ông trời đã sắp đặt". .. Đến ngượng ngùng:

- Nhưng con ngại... con rất ngại điều tiếng bố ạ!

- Chẳng ngại gì cả! Vợ chồng cũng là người dưng nước lã mà nên... tôi với cô chẳng ruột rà máu mủ, miễn rằng chúng mình hiểu nhau, biết thương yêu nhau, cô đừng ngại...

Ông Lợi đã định buông tay ra nhưng không sao buông được nữa... Dếnh chết lịm... Ông Lợi nhồm dậy, dần Đếnh ra... dần gáp: "Đếnh! Con... à Đếnh, Đếnh"... Đếnh run lên cầm cập: "Ô kìa! Ô bố! Kìa bố! Ừ, hự... hừ, hừ, hừ... con sợ... sợ... sợ... bố! Sợ lắm bố ơi!"

- Đừng sợ! Đéch sợ đũa nào cả!

Thế là đêm ấy "cha", "con" không cưỡng lại được ngọn lửa ái tình ấp ủ bấy nay.

Vừa tròn bốn tháng, kể từ khi bà Thường "mải mốt" ra đi... "cắm nang" của Đếnh cứ dần dần "dênh" lên... hàng xóm, bạn bè, đặc biệt đám đàn bà tinh ý... một số người xì xào...

- Chị thấy bụng cái Đếnh dạo này thế nào? Em cứ nghi nghi như nó đang có chưa?

- Việc gì phải nghi với hoặc, cứ trông cái cổ, cái ngực nó... ai cũng thừa biết rồi!

- Liệu nó "đi lại" với ai? Hay là tay Dục thợ cày xóm mình? Em để ý cứ khi nào ruộng nhà cái Dính cần cày... chỉ cần ới tay Dục một tiếng thì ngày hôm sau đầu đã vào đấy cả...

- Cũng có thể, nhưng... không khéo "cha" "con" ăn nằm với nhau chưa biết chừng?

- Chuyện "ma ăn cỗ" như thế nào có trời hiểu được? Em nghe khối người to nhỏ kháo nhau rồi đấy! Sức vóc như ông Lợi mà chịu cảnh vợ nằm liệt giường ba, bốn năm trời nghĩ cũng khổ! Thôi! Mặc ông có gà, mặc bà có thóc...

- Kể ra cũng chẳng sao vì cái Dính đã hai mươi bảy tuổi, quá lứa nhỡ nhàng mất rồi! Mặt lại hơi rỗ, không lấy gì làm đẹp cho lắm... tuổi tác chênh lệch có thể chấp nhận được, chỉ khốn nạn ở chỗ... "cha" với "con" thôi!

Đó là chuyện của người ngoài cuộc... chứ ngay từ khi Dính thông báo cho ông Lợi một tin "sét đánh" rằng : "Tôi bị chữa rồi!" thì ruột gan ông Lợi đã nóng như lửa đốt! Ông luống cuống lo ngại: "Gay rồi! Nguy to rồi! Thật quá sỉ nhục! Phải tính sao đây"? Nạo thai ư? Không được! Tàn ác quá! Mất toi đi một đứa con... mà "họ" còn bắt làm biên bản, kiểm điểm, kỷ luật... danh dự

và chức vụ đội trưởng của ông sẽ mất hết... nếu lấy nhau ắt dư luận xã hội bàn tán xôn xao, lên án quyết liệt... chống đỡ bằng cách nào? Dénh buồn rầu "sướt mướt" - nước mắt ngấn, dài... "Bây giờ tôi phải làm gì? Không thể chậm trễ được nữa ông ạ"! Ông Lợi tỏ vẻ "cứng rắn"... lên dây cót tinh thần, giọng tỉnh bơ:

- Chẳng làm gì! Chúng mình cứ lấy nhau rồi yên tất! Người ta cười ba tháng chứ ai cười ba năm...

Ngẫm ngợi mãi... Dénh cũng thấy nguôi ngoai và hiểu rằng: ông nói chí phải! Nghe kể "đạo diễn" của "người yêu"... ít hôm sau Dénh về thưa chuyện với mẹ:

- Mẹ ơi! Con thương ông Lợi lắm, mẹ thấy thế nào ạ?

- Con nuôi biết thương cha nuôi càng tốt chứ sao.

- Thưa mẹ... con đã trót lỡ và đi lại... với ông Lợi có mang rồi ạ!

Bà Thái hoảng hốt:

- Hở? Sao? Mà nói sao? Mà đi lại với ông

Lợi có chữa rồi sao? Trời đất ơi! Thế là mày giết mẹ mày... con ơi!...

Dếnh khóc rưng rức:

- Mẹ... mẹ ơi! Mẹ hãy thương con, thương lấy đứa cháu ở trong bụng con... và cả anh Lợi nữa mẹ nhé?

Bà Thái tru tréo:

- Không thương không xót gì cả! Ông Thanh ơi! Ông hãy đội mả để về mà xem cái Đếnh con ông hư hỏng, nó làm trò xằng bậy quá đáng đây này! Thật đúng là con nhà vô phúc tổ đức! Họ nhà tôm lộn cút lên đầu, có biết giơ, biết nhục không con ơi. Cha, con gì cái lũ chúng mày? Được rồi! Được rồi! Để tao chửi cho thằng già chó đểu ấy một trận bẽ mặt! Nó làm... nó làm mất nết cả mày... con ơi là con ơi! Ồ ơi! Ơi... ơ... ơ...

- Con lạy mẹ, con van mẹ... mẹ đừng làm âm lên nữa! Bây giờ sự thể đã thế này rồi... con khổ lắm, mẹ có chửi mắng mấy cũng thế thôi.

- Mày cút, mày xéo... xéo ngay khỏi nhà tao! Con cái gì mày - Cái phường tồi tàn, mất dạy...

- Thưa mẹ, con xin mẹ... cho con được lấy ô... anh Lợi?

- Mày lấy ông Lợi à? Mày lấy ông Lợi để làm bố à? Trời ơi là trời! Con ơi! Sao cái thân tôi nó khổ cực thế này? Cả huyện xem có ai bố nuôi lại đi ngoại tình với con gái nuôi bao giờ chưa? Thế mà thằng giò đánh thánh vật chết dâm... Nó lại làm như vậy!

- Thôi, mẹ ơi! Mong mẹ rộng lòng tha thứ... Anh ấy trong cảnh gà trống nuôi con ... Bốn đứa nhỏ bé dại.. Nhìn chúng ai cũng mũi lòng...

- Ông ấy đã bốn mươi tám mà tao mới năm tư... Tao làm mẹ ông ấy sao?

Dính hơi phấn chân:

- Mẹ này ! Con rể kém bố, mẹ vợ năm, mười tuổi nào có sao đâu... Anh ấy ở cùng xóm chẳng phải người xa lạ, miễn rằng chúng con ưng thuận, ý hợp, tâm đầu là được...

- Được à ? Sự việc xấu xa như thế mà được à? Liệu chúng mày có vĩnh tai lện mà nghe thiên hạ họ chửi bố không?

- Thừa mẹ... Họ chửi cũng phải chịu chứ còn làm sao được nữa ...

Dính quay lại thông báo kết quả cuộc gặp gỡ

đầu tiên giữa mình và mẹ cho ông Lợi hay, ông Lợi đắc chí cười như lão nông được mùa:

- Hí hí...hì hì... đừ...ước...rờ...ôi, đừ...ước...rờ...ôi...được rồi! Hí hí hí... Bọn mình còn phải tiếp tục "công kích"...

Bốn, năm lần Dếnh về thủ thủ với mẹ và anh cả nhưng ngắc ngư chưa xuôi. Hai, ba lần ông Lợi đến gặp bà Thái, ông Tường em ruột ông Thanh cùng anh, chị, em Dếnh để nhận "tội" đồng thời bày tỏ "nguyện vọng" của mình song vẫn chưa ổn... Ông "nhũn như con chi chi" cốt để mọi việc diễn ra suôn sẻ. Lần chót cả ông, cả Dếnh dẫn nhau về thưa chuyện với mẹ... và xin được đặt lễ dạm hỏi, cưới ngay trong các ngày tới... Bà Thái vẫn im lặng chưa gật đầu!

Chiều hôm sau, ông Lợi cùng đại biểu nhà trai có: bà Ngải - mẹ, ông Toàn - chú ruột, chị Cúc - chị gái ông Lợi mang lễ vật, chè, thuốc... đến nhà bà Thái. Đàng gái chỉ có bà Thái, ông Tường, anh Dương (băm ba tuổi) - anh cả Dếnh. Sau lời cầu hôn của ông Toàn, đại diện họ nhà trai... ông Lợi khúm núm, lễ phép:

- Thưa hai mẹ, thưa hai chú, thưa anh, thưa chị,... hôm nay con xin được thấp nén hương cúng

bái tổ tiên, ông bà, bố nhà ta... chỉ mong mọi người thứ lỗi để cho chúng con được yêu thương nhau ạ...

Bà Thái cau mặt lạnh nhạt:

- Không dám... tôi không thể nhận ông làm rể tôi đâu! Ông là cha nuôi nó mà sao ông nỡ ăn nằm với nó? Ông quá đồi bại, khốn nạn!

- Con thật lòng xin lỗi hai mẹ, hai chú, anh và chị. Tất cả mọi sai sót đều do chúng con trót dại gây nên... lúc này cô ấy đang có thai, con muốn ai cũng bớt giận để chúng con nên vợ, nên chồng ạ...

Anh Dương hăm hăm nổi trận lôi đình:

- Thằng già đốn mặt kia! Con đi lẳng lơan kia! Cha tiên nhân bố đưa nào lại cho chúng mày lấy nhau!

Anh vợ cả chè, thuốc... ném mạnh ra sân, đồng thời xách ngay chiếc va ly đựng quần áo, tư trang của Dính quăng ra vườn chuối tiêu phía đầu nhà rồi tuyên bố dứt khoát:

- Từ nay tao cấm ngõ không cho chúng mày bước chân đến cái nhà này! Đến là tao chém chết ngay!

HC.129

Ông Lợi sượng mặt đứng dậy, xin cáo lui song vẫn còn quay lại lải nhải vớt vát:

- Thưa mẹ, thưa chú, thưa anh... dù sao chúng con vẫn lấy nhau ạ!

Anh Dương cúi tiết, phần nộ xông ra nắm tay đâm vào mặt ông Lợi ba quả đâm thật đau, miệng thét ghê rợn:

- Xe...éo...xéo! Xéo ngay! Cút! Cút! Cút ngay!... Cút cha cái thằng già trơ trên đi! Cu...út...cút!

Đã đến nước này thì Dếnh đành liều... cô quàng vội chiếc va ly của mình rồi chạy theo "chồng"... hàng xóm tuôn ra: người lớn, trẻ em, đàn ông, đàn bà nhao nhao ríu rít, ai cũng được một trận cười muồn vỡ bụng...

Ngay đêm ấy, Dếnh trở về ở hẳn nhà ông Lợi. Họ bàn bạc phải đi đăng ký kết hôn "thì mới hợp pháp"... và làm đám mâm cỗ cúng cấp tổ tiên... mời mọc một số người họ mạc nội, ngoại bằng vai ông bà, cha mẹ, chú bác, cô dì... cùng anh chị em, bạn bè, hàng xóm thân thiết nhất gọi là chứng kiến cho hôn lễ.

Chiều hôm sau, tại trụ sở uỷ ban nhân xã có "đôi nam nữ" đến xin đăng ký kết hôn... Ông chủ

tịch xã trầm lặng, nhìn họ một hồi lâu rồi nghiêm khắc trả lời:

- Nói về luật: Không cho phép cha, mẹ nuôi kết hôn với con nuôi!... Song đây là trường hợp ông và chị tự nhận từ trước khi bà Thường qua đời hai năm, chứ chưa có điều kiện nào ràng buộc trong pháp luật. Một bên goá vợ, một bên chưa chồng, nếu nhất trí đi tới hôn nhân thì do hai người tự quyết định. Chưa cần phải đăng ký vào lúc này vì ngay cả gia đình và dư luận xã hội đang bất bình, phản ứng, dị nghị... rất căng!

- Thưa ông, tại sao lại không đăng ký ? thế chúng tôi lấy nhau bất hợp pháp à ?

- Tôi đã nói như vậy mà ông chưa nhận thức được! Cái cơ bản nhất: Ông và chị hãy ăn ở với nhau cho trọn nghĩa vợ chồng... Nếu được lâu bền là điều ai cũng muốn, không sao cả... Vấn đề cần cân nhắc ở đây là đạo đức xã hội...

Tối hôm ấy có "lễ" tổ chức đám cưới ông Lợi - cô Dính tại nhà ông Lợi. Cả xóm, nhiều người trong làng mặc dầu đang lúc công việc đồng áng bề bộn, bận rộn... ngoài đồng lúa mùa chín rộ đương thời vụ thu hoạch khẩn trương ... tóm được tin đồn có "đám cưới lạ"... thế là rù rù rập rập

rủ nhau xênh sang áo quần, đầu tóc, giày dép, xe cộ... ùn ùn kéo đến khu vực "hội hôn" đông vui như ong vỡ tổ! Ai cũng háo hức, ngó ngang theo dõi "cô dâu", "chú rể" hoạt động như thế nào? Chẳng cần để ý gì đến chèn chè, điều thuốc. Lễ tổ chức diễn ra nhanh, gọn... Mọi người lý thú, chen chúc, hoan hỷ từng bừng... Cười nói há hê và có những giọt nước mắt bụi ngùi, nức nở...

Năm nay ông Lợi đã tròn bảy mươi ba tuổi, bà Dính vừa bước vào tuổi năm hai. Ông bà đã có với nhau hai mặt con: Chị Thục hai năm tuổi. Tốt nghiệp cao đẳng y tế Nam Định đang làm việc tại trạm y tế xã nhà; Cậu Thành mười tám tuổi hiện học lớp mười hai phổ thông trung học trường huyện.

Bốn người con vợ trước (bà Thường có với ông Lợi) vì cảnh ngộ mẹ mất sớm bố lấy vợ kế... Họ biết chắc khó có thể nương nhờ vào bố và di lâu được! Do đó ngay từ nhỏ tuổi ai cũng xác định phải tìm cách tự lập bản thân, phấn đấu hết mình để "tung" ra xã hội. Mỗi người phân tán, giải toả theo một "phương trời" riêng của mình. Người đi bộ đội, người làm công nhân xây dựng, công nhân nông trường rồi xin đi học ngành nghề

nhận công tác nhà nước hoặc trở về quê hương lập nghiệp. Hiện nay tất cả đã phương trưởng và nên cơ ngũ. Chị An - chị cả, kỹ sư kiểm định chất lượng hàng hoá của công ty giấy da xuất khẩu: Chồng con sung túc đêề huê. Anh Lại - cán bộ cung ứng vật tư cho một nhà máy ươm tơ tỉnh. Chị My đã thành cô giáo phổ thông trung học cơ sở, lấy chồng cùng ngành. Anh Tại ở quê chăm chỉ siêng năng cày cấy, gấn bó máu thịt với nghề nhà nông, nhà cửa, vợ con đàng hoàng và đang tu chí làm giàu.

Chuyện của vợ chồng ông Lợi là thế! Vì một sự đã rồi nên "đành phải" như thế!. "Đành phải" nhưng không phải! Giá mà lúc đầu, bà Dính sang giúp đỡ gia đình ông Lợi, chỉ với tư cách một cô hàng xóm tốt bụng thì hay biết bao!

KHAO KHÁT MONG MANH

Cho đến bây giờ Hạ đã có thể lấy chồng khác được rồi! Nhưng lấy ai? Ai lấy? Thật là điều nan giải... chẳng đơn giản một chút nào mà dễ gì chiều theo được ý muốn.

Đang ở cái tuổi bốn sáu, Hạ vẫn khoẻ mạnh, béo tốt, đầy vẻ nữ tính... Khá hấp dẫn đối với những người đàn ông cùng trang lứa hoặc hơn chị vài chục tuổi! Cứ mỗi lần Hạ mặc chiếc áo cánh trắng điểm hoa cà, cổ hình trái tim, lộ ra bộ ngực nở nang, đầy đặn... thì ai cũng hiểu rằng chị vẫn tràn trề sức sống và dào dạt sự đam mê...

Ngày mới mười bảy, mười tám tuổi, Hạ là một cô gái xinh xắn vào loại nhất xóm Nhội. Da dẻ cô lúc nào cũng trắng nõn như trứng gà bóc. Khi ngồi nói chuyện với bạn trai, mỗi lần e thẹn là hai má cô đỏ ửng như hai trái cà chua chín

mộng. Vì thế đã có lần anh Tình con ông Tính bên nhà hàng xóm sang chơi, đùa cợt mấy câu bông lơn và trêu Hạ... toàn thân cô đã run lên "thúc giục"... Khiến Tình không kiềm chế nổi mình nữa! Anh liền tiến lại ôm chầm lấy Hạ mà hôn, mà hít rồi rít vào đôi má ấy! Cũng sau lần ấy Tình thấy ngường ngường, sợ sệt... và anh luôn tìm cách lảng tránh cô. Riêng Hạ lại rất muốn Tình cứ sang chơi tự nhiên, vui vẻ hơn... có như thế cũng chẳng sao, kể cả Tình đặt vấn đề yêu thương... hai đứa nên vợ nên chồng đi nữa, Hạ cũng sẽ bằng lòng! Cô đã say cái anh chàng thư sinh ấy song chưa thể biểu lộ được tình cảm... Nhưng rồi, Tình còn để tâm tới sách vở, học hành, thành ra anh chẳng ngó ngang gì tới Hạ nữa! Hạ hơi buồn... Mỗi lần bất ngờ hai đứa gặp nhau, Tình chỉ hỏi mỗi một câu cộc lốc: -Hạ đấy à, em vẫn khoẻ mạnh chứ? -Vâng, em vẫn khoẻ...

Hạ định bắt chuyện tiếp thì Tình đã vội vàng lui mất! Tức thật ! Đàn ông đàn ang gì mà nhạt như cáy, thấy gái cứ lạnh như tiền! thôi kệ "hắn", của ngon kẻ miệng mà không thiết... đây cũng chẳng cần!

Tình thi đỗ vào trường đại học Bách khoa. À thì ra "hắn" còn nuôi ý chí theo đuổi sự nghiệp! Anh ra Hà Nội... ở chốn phồn hoa ấy thiếu gì "lá ngọc" "cành vàng"! Hạ vẫn ở quê, vẫn là một cô thôn nữ chân lấm tay bùn suốt ngày lặn lội với ruộng đồng, với cái khung dệt đồn dập tiếng thoi chát chúa trong thời chống Mỹ.

Một ngày cuối năm 1971, Độ từ đơn vị bộ đội được về tranh thủ thăm gia đình mấy hôm. Anh chẳng định bụng tìm hiểu một cô gái nào vào dịp này vì thời gian quá ít ỏi! Không ngờ chị Hoa, chị Hải con bà Thảo - bác ruột của anh đã vội sang chơi và bàn ngay:

- Lần này chú Độ về dứt khoát phải tìm được người yêu đấy nhé!

- Úi chết! Đang chiến tranh liên miên thế này, tụi em nay đây, mai đó, biết sống chết sao? đây vợ con vào làm khổ người ta đấy các chị ạ!

- Ối dào! Chú cứ lo không đâu. Chiến tranh là chiến tranh, lấy vợ cứ lấy vợ, chờ hết chiến tranh... ai biết bao giờ mới hết chiến tranh?

- Con gái họ sợ lấy chồng bộ đội lúc này lắm, chị ơi!

-Sợ cái gì? Các chú có mà đất quá tươm tươi...

Cứ yên chí, bọn chị đã "nhắm" cho chú một chỗ hết ý rồi!

- Ai cơ?

- Chú có biết cái Hạ con bà Hạc ở xóm Nhội không?

- Biết! Eo ơi! Ngày em còn ở nhà nó bé vắt mũi chưa sạch...

- Chú nhầm rồi! xa quê bốn, năm năm... mà cứ tưởng như mình còn là trẻ con.

Bây giờ chú gặp nó mà xem: to, cao, khoẻ mạnh, xinh xắn... chết mê chết mệ ngay!

- Nhưng gặp cô ấy bằng cách nào?

- Hi... hi... hi... chú còn "dại" quá đi mất! Việc gì phải lo, đã có các chị đây lo tất! Có điều chú phải chuẩn bị người ngợm cho thật "oách" vào rồi tối nay sang nhà chị, thế là xong.

- Xong là xong sao cơ ạ?

- Chú vẫn còn ngây thơ quá ! Các chị sẽ dẫn cái Hạ đến chơi và quán triệt cho nó nhận rõ trách nhiệm của mình đối với chiến sĩ ngoài mặt trận... chú hiểu chưa?

- Thôi! Cũng được...

- Được quá đi chứ! Cứ thế nhé...

Tối hôm ấy Độ sang nhà chị Hoa, chị Hải và tất nhiên Hạ đã có mặt. Máy cô gái cùng xóm, chưa chồng rủ nhau đến chơi, thấy một chàng lính trẻ từ đơn vị trở về thì vui sướng, chỉ muốn cởi mở, bộc bạch hết tấm lòng của người hậu phương đối với tiền tuyến! Ai cũng cười nói xởi lởi và đầy thiện cảm... Bỗng Hoa nhìn Hạ rồi "nháy mắt" một cái... Hạ hiểu ý... đứng lên và đi ra phía gốc hồng cạnh bờ ao nhà Hoa. Một lát sau, Hoa "bấm" Độ cùng ra gặp Hạ. Hoa bỏ mặc cho đôi trai gái thổ lộ tâm tình, rồi kéo cả tụi bạn sang chơi nhà bà Phúc mẹ liệt sĩ, đỡ đàn bà đùn nôi cám lợn và vò nốt số lúa thanh niên mới gặt giúp ban chiều...

Khi chỉ còn hai người đứng bên gốc hồng. Độ lên tiếng trước:

- Hạ à... lâu nay em vẫn khỏe mạnh chứ ạ?
- Dạ, em thì lúc nào cũng khỏe anh ạ!
- Thấy mẹ ở nhà có mạnh khỏe không? Em có vất vả lắm không?
- Thấy mẹ em vẫn khỏe mạnh lắm! Thời chiến này ai cũng vất vả, khổ trương. ... song so với các anh ở ngoài mặt trận thì chẳng thấm vào đâu cả...

bữa để nuôi con. Nỗi éo le bất hạnh luôn luôn dồn nén đến cuộc sống và tâm can chị.

Thấm thoát chồng chết đã được sáu năm, cái Hoà - con gái đầu vừa tròn mười tám tuổi và có người dạm hỏi, xin cưới. Nó ngần ngại chưa muốn đi xây dựng gia đình vì còn ở nhà giúp mẹ và các em. Hạ gạt đi: "Chuyện hạnh phúc trăm năm là hệ trọng của cả đời, nếu gặp được người ưng thuận thì con phải quyết, nhà mình hiện tại tuy rất khó khăn nhưng mẹ còn khoẻ, các em đã khôn lớn hơn rồi. Mẹ khổ mẹ chịu được, mẹ không muốn các con mãi mãi phải khổ"! Cũng thuận là việc lo cưới xin con Hoà, nhà trai biết rõ hoàn cảnh của Hạ. Họ rất thông cảm và tạo điều kiện để nhà gái không đến nỗi xo dụi.

Năm ngoài Hạ đã lo sang cát và xây mộ cho anh Độ chu tất, cố gắng lợp lại phần mái trước bốn gian nhà ở. Tuy công nợ vẫn còn chỗ phải khát chịu, thằng Toàn do bố mất sớm thiếu phần dạy dỗ... mãi rong chơi, lười học lắm, nhưng hai đứa chị nó đã đi dệt vải thuê được rồi! Thịnh thoảng vợ chồng thằng con rể kéo nhau đến chơi, có việc khó khăn nặng nhọc là chúng xúm tay

Hạ... anh tặng cho cô một nụ hôn nồng nàn! Hạ "chết lạng" trong vòng tay anh...

Họ ngồi nói chuyện với nhau mãi tới khuya... tâm tình thổ lộ yêu thương. Từ đây họ là của nhau.

Được vài hôm nữa Độ phải trở về đơn vị. Độ và Hạ chia tay trong nỗi nhớ nhung, quyến luyến và chờ đợi. Xa cách biệt tin nhau tận tới sau ngày 30 - 4 - 1975 thì bỗng nhiên Hạ nhận được thư của Độ gửi về! Cô mừng mừng tủi tủi như nở ra từng khúc ruột! Trong thư anh bảo : "anh chỉ có em là người anh yêu nhất ở trên đời này! Qua em cho anh gửi lời hỏi thăm và chúc sức khoẻ thầy mẹ, họ hàng, anh chị em, hàng xóm, bạn bè thân thiết đôi bên..." Anh còn nói rằng: Anh vẫn khoẻ mạnh, chiến đấu tốt! Đơn vị tên lửa của anh đã kéo vào tận Sài Gòn góp phần giải phóng hoàn toàn miền Nam. Hạ vui ra mặt, cô vui niềm vui chung của đất nước sau ngày thống nhất! Cô mong ngày Độ trở về quê hương để hưởng hạnh phúc gia đình yên ấm. Mãi cuối năm 1975 Độ được phục viên. Anh bàn với bố mẹ mình làm thủ tục dạm ngõ bỏ trâu và cưới Hạ về làm vợ. Họ thương yêu nhau hết mực, sẵn

vào giúp đỡ mẹ liền! Xu thế thoát khỏi nghèo khổ của nhà Hạ là có thể thực hiện được!

Hồi đầu năm nay, khi tôi ngồi chơi với mấy anh chị em, bạn bè, thân thích ... thấy Hạ mặc chiếc quần sa tanh đen bóng nhoáng, chiếc áo va ly de nền mờ gà điểm hoa tím, đỏ, xanh in chiếc áo lót màu phớt hồng, lấp ló cái cơ thể bên trong của Hạ nẩy căng, sung sức và đầy quyến rũ! Nhìn khuôn mặt bầu bĩnh, má lúm đồng tiền, lời nói rất duyên nở trên làn môi tươi tắn của Hạ, tôi lại bồi hồi nhớ lại những tháng năm thăng trầm mà chị đã phải nếm trải! Xa người yêu... chờ đợi! Có chồng mà vẫn thiếu thốn tình cảm...! Rồi lo chồng chết... rồi lo tang chồng... rồi lo toan thờ cúng tổ tiên, đỡ đần bố mẹ đôi bên, lo nuôi con khôn lớn, ăn học, ... toàn lo và lo...! Làm phụ nữ, có người sướng hết chỗ nói nhưng họ vẫn ưỡn ẹo than thở ngán dài: "Khổ với số", mà vẫn kêu ca "tội với tình"! Có người đàn bà khổ đến mức không biết nhét vào đâu cho hết khổ nhưng vẫn khối lúc vui, thoả mãn... vẫn gạt hái được hạnh phúc đời thường tuy có cái rất đơn giản mà tràn trề hy vọng! Có người nhìn Hạ cười rất vui và bảo:

- Thím Hạ dạo này nom béo tốt xinh xắn, trẻ thêm ra đấy!

- Chị cứ nói thế chứ! Em chỉ khổ và già đi thôi!

- Hạ dạo này đã "thoáng" hơn nhiều rồi! Lo mồ mả cho chồng xong! Lợp nhà xong! Con đi lấy chồng xong... chỉ còn chút nợ rồi cũng xong! Tội gì mà không phấn chấn lên được...

- Liệu liệu có "anh già" nào khuây khoả cho nó tiêu tan tiêu cực đi chứ Hạ?

- Chịu thôi! Cái đó em chịu thôi ! bà già sắp có cháu ngoại đến nơi rồi ai còn thế!

- Chị cứ nghĩ không đâu! Trẻ vui cảnh trẻ, già vui cảnh già ... ở đời thiếu cái gì khổ cái đó! không có phải chịu... có không hưởng, sống không hưởng, chết là hết!

- Biết thế nhưng cả làng họ chửi cho!

- Ai chửi? chỉ vợ vắn! Đời mình phải lo, quái ai lo hộ cho mình được...

Ai cũng bảo ông Thiên là người cùng xóm với Hạ chẳng bao giờ lấy vợ nữa vì bà Thiên chết đã chín mươi năm rồi! Năm nay ông đã sáu mươi bảy tuổi, con gái ba đứa đều đi lấy chồng, làm

nhà và cho ở riêng. Thằng út cũng mới có vợ, ăn riêng, ở chung với ông trong năm gian nhà gỗ xây bao, mái lợp ngói máy hoàn chỉnh. Mấy người bạn trai là cánh hưu trí, thương binh "gợi ý" ông rằng: nên xây dựng với Hạ một "tổ ấm" để đỡ dần, nương nhờ nhau lúc tuổi già sức yếu... Ông Thiên rất ngại vì mình đã có cháu nội, cháu ngoại cả rồi! Xóm, làng họ lại âm lên: "Già sắp chết đến nơi rồi mà còn máu mê khát nước"... Song bạn bè phân tích: "Ông ơi! Con nuôi cha không bằng bà nuôi ông đâu"... nghe rất chí lý! Ông mạnh dạn gặp Hạ để bày tỏ lòng mình! Hạ nghĩ rất thương ông - một thương binh thời chống Pháp lại kiêm cả thương binh thời chống Mỹ... lương hưu thương tật, huân chương bây giờ ông lĩnh mỗi tháng ngọt bảy trăm nghìn đồng, kể ra rất yên tâm về đời sống!

Nhưng "sợ nhất" là mới lo thay áo cho chồng xong, liệu lấy ông thì biết được bao lâu nữa? Tuổi già sức yếu "đu" vào người đàn bà còn sung sức như mình dễ gì "kham" nổi? không khéo nó "bã" ra như xơ mướp... nhưng vì thấy ông Thiên rất nhiệt tình, cảnh ngộ của ông rất dễ cảm thông nên Hạ vẫn chần chừ phân vân khát lắm... nhận

lời không ra nhận lời, từ chối không ra từ chối... mà từ chối sao được khi ngọn lửa "tình yêu" nó bùng cháy lên dữ dội!

Hai người vừa đi đến nhất trí định ngày công khai thì chính các con trong nhà ông Thiên lại phần nộ phản đối kịch liệt! Chúng bảo rằng:

- Ông đã ngấp nghé cửa lỗ rồi, mỗi tháng hưởng già nửa triệu bạc mà không biết sương, còn đeo cái khổ vào thân. Cứ đưa lương đây chúng tôi nuôi cho, chẳng cần ai cả!

- Nếu ông lấy vợ thì hết tình nghĩa cha, con! Sống, chết chúng tôi cho quên!

Những người hiểu lẽ đời phê phán:

- Chúng nó già lớn rồi mà sao ích kỷ, nhận thức hẹp hòi thế! Già- thì già, làm người sống phải có nhu cầu tình cảm chứ! Đâu phải ăn cho no và ngủ cho kỹ...

Đám đàn bà độc ác no vợ đủ chồng, chẳng biết đến nỗi khổ của người khác... tuôn ra hàng loạt câu nói ác ý, dèm pha, dè bêu:

- Em Hạ đạo này tha hồ mà sương nhé! Anh Thiên có già nửa triệu đồng một tháng cứ "chi viện" thoải mái... chẳng sợ gì nữa!

- Nhà "anh" Thiên xây rồi, vườn cây lưu niên

bê thế, con cái trưởng thành cả, không phải lo nghĩ gì nữa! Hai anh chị cứ ung dung mà hưởng thụ...

Riêng các con và họ hàng đằng chồng Hạ tuy có người nói bóng gió ra vẻ phản đối nhẹ nhàng nhưng ai cũng hiểu, thông cảm và thương Hạ: vì chồng chết khi chị còn ba chín, bốn mươi tuổi mà lo toan cho chồng, cho con đã tạm ổn. Trói chân chị sao được... vì vậy đám con gái chỉ dám tỉ tê với mẹ:

- Thôi mẹ ạ! Chúng con biết mẹ rất là khổ nhưng khổ mãi rồi mẹ còn chịu được, bây giờ đã mang với người khác chắc đâu đã sướng?

- Nhưng con người thiếu tình cảm còn khổ gấp trăm nghìn lần so với thiếu vật chất các con ạ!

- Mẹ đã nói thế chúng con không dám cản ngăn, chỉ lo tình cảm mẹ con sẽ dần dần phai nhạt...

- Đã làm mẹ thì bao giờ mẹ cũng là mẹ của các con.

Hai anh con trai ông Thiên hùng hổ kéo đến nhà Hạ hăm dọa:

- Chúng tôi cấm cô không được lòng thông với

bố tôi! Bố tôi già rồi không còn hơi sức đâu mà ăn ngủ với cô được nữa! Tiền lương là để ông ấy dưỡng lão chứ không phải để cho mẹ con cô bám vào mà đèo đầu nhé!

Hạ bực mình lắm:

- Các anh cần ăn nói tử tế! Bố các anh thì các anh giữ. Tôi chẳng đến nhà rủ rê được bố các anh! Từ xưa tới nay tôi làm lụng vất vả nuôi con, chẳng cầu ai cứu mang mẹ con tôi vẫn sống!

Tình hình thật không ổn! Một người đàn ông chết vợ đã cao tuổi, một người đàn bà chết chồng đã đứng tuổi muốn vươn tới cái tốt đẹp của cuối đời mình, chăm sóc, lo toan cho nhau lúc tuổi già sức yếu sao nó khó vậy?

Họ có thể cùng nhau chung sống và tự bù đắp cho nhau những mất mát, hụt hẫng... nhưng mắc một nỗi là "người khác" có cùng huyết thống với họ chỉ muốn họ giành tất cả cuộc đời cho con cái chứ thú vui riêng của bố, mẹ còn đáng giá là bao nhiêu nữa!

Ôi! Tình cảm yêu thương, hạnh phúc cuộc đời! Niềm khát khao khi người ta đã có tuổi sao nó thường mong manh đến thế.

Ông Thiên và Hạ đã giải quyết vấn đề theo phương án mới: Hai người vẫn coi nhau là "tình bạn" đồng cảnh... chẳng nhất thiết phải đi tới hôn nhân... vì cả hai phía đều "nặng nề" về con cái, nhưng chẳng ai có quyền ngăn cấm được họ quan tâm tới nhau và đi lại với nhau trong cuộc sống hàng ngày...

ANH XIỂN

Giữa trưa ngày rằm tháng bảy (âm lịch). Cả xóm Đông nhốn nháo ai cũng sợ hú vía, vì thấy trên đỉnh cột điện, anh Xiển đang ngồi chễm trệ, hai chân dạng ra gác lên hai dây cáp trần. Miệng hát ôm ồm: "Cuộc đời vẫn đẹp sao, tình yêu vẫn đẹp sao... dù đạn bom gian khổ thét gào"... hình như chẳng có chuyện gì sắp xảy ra! Nhiều người ùa chạy đến gần... kêu toáng lên:

- Ói trời đất ơi! Ói anh Xiển ơi! Sao mà bạo gan thế? điện đã mất từ sáng hôm qua đến giờ rồi... nhờ lại có thì sao? xuống ngay đi kẻo mất mạng như chơi!

Anh Xiển cúi kính lạy bàu cự lại:

- Gớm! Gớm! Các ông, các bà làm gì mà âm ầm lên thế? tính mạng con người mà cứ coi là tính mạng con cóc, con ngoé không bằng! Sống,

chết phải có số! Số chết nằm ngủ trên giường cũng chết! Số sống có đập đá vào đầu vẫn khoẻ mạnh!

Mọi người nhao nhao phản đối không đồng tình:

- Anh nói thế mà nghe được sao? Anh dùng điện trong thôn xóm, anh phải chấp hành đúng quy định an toàn của thôn xóm! Không thể tùy tiện, đùa cợt với điện, lúc nào cũng trèo bừa lên dây, lên cột mà mắc, mà đấu được đâu! Chỉ sợ một tý là hết đời! Một lần nữa chúng tôi yêu cầu anh xuống ngay!

Anh Xiển dằn dừ dây về ngang ngạch, phớt cần:

- Chẳng việc gì tôi phải xuống! Tôi mất tiền mua điện thì tôi có quyền mắc điện! Chết tôi chịu... không mượn các người phải lo!

Ông Thụ hần học:

- Chấp với thằng cùn này một lăm! Hần thuộc loại "điếc không sợ súng" đây! Bà con về đi...

Xiển hí hí hoáy hoáy hết đầu vào lại tháo ra... tháo ra rồi lại đầu vào! Anh còn lấy ni-lon mỏng quấn kín nhiều vòng chỗ mối đầu thứ nhất giữa

dây lèo với cáp trần, bật lửa ga hơ cho ni-lon mềm ra và bóp chặt. Anh vừa tụt xuống thang thì toàn bộ hệ lưới có điện! Vẫn tiếc rẻ... vì ngoài sân nhà anh vừa đốt xong tờ tiền âm phủ (hoá vàng)... Trong nhà hai mâm cỗ thịnh soạn và đèn, nhang đang nghi ngút cúng cấp tổ tiên, ông bà, cha mẹ... nhân ngày xoá tội vong nhân. Quạt điện còn chờ quay để phục vụ mọi người sắp sửa tới một bữa ăn, uống ngon lành! Xiển cầm sát đầu dây kia định ngoắc mỗi thứ hai nhưng loạng choạng... bồng! Tay anh chạm vào mối hở của đầu dây nhà anh Dũng! Điện giật! Ngất xỉu... anh ngã nhào từ trên cao xuống đất, động đầu lên hai hòn đá hộc kê biên đường! Toàn thân anh bị vật rũ mềm! Hộp sọ bị vỡ... máu ở tai, ở miệng anh cứ rỉ rả chảy ra đỏ lôm! Xương bả vai, xương ngực phải cũng bị dập gãy... nạn nhân trong cơn mê man bất tỉnh nguy cấp! Thầy thuốc, vợ con, anh chị em, bạn bè thân hữu và bà con xóm giềng túm lại cấp cứu, tiêm hồi sức khẩn trương cho anh... nhưng mọi biện pháp tích cực cũng đều vô hiệu quả! Họ đưa ngay anh đi bệnh viện tỉnh Nam Định, may ra còn chút hy vọng... Bệnh viện Nam Định đã xử lý vết thương theo khả năng của mình rồi giới thiệu chuyển cấp tốc anh

về bệnh viện Trung ương. Song thật rủi ro... vì trong hoàn cảnh ấy mà người nhà không "kip" chuẩn bị một khoản tiền dự phòng đáng kể nào! Không có tiền thì chuyển bệnh nhân đi tuyến trên sao được? chần chừ mãi... non nửa ngày và một đêm qua đi! Tất cả đều đã muộn! Anh em, họ hàng... đưa Xiển về "phục thuốc" tại nhà. Anh thoi thóp... hoàn toàn tĩnh lặng không biết gì nữa! Hai ngày sau, anh qua đời!

Khổ chưa? Chết cơ chết cực đến như thế là cùng! Một người vợ to béo, ục ịch rất chậm chạp, vụng về... ít khả năng lo toan, quán xuyến gia đình! Bốn đứa con thơ dại: đứa lớn nhất mười bốn tuổi, đứa bé nhất chưa đầy bốn tuổi! Vế này là vế vợ sau và con sau của anh. Trước đây Xiển đã có một người vợ khá "đảm"... chỉ vì "nhu cầu" sinh hoạt đòi hỏi tình cảm... giữa anh và chị chênh lệch nhau quá nhiều (yếu ở phần chị)... Xiển đã không cho vợ đi viện khám bệnh, xét nghiệm tìm nguyên nhân, chữa trị để bảo tồn hạnh phúc gia đình mà anh chỉ muốn "dập dình" thoả mãn! Anh luôn luôn lấy "lấn át" làm đầu mà chị thì thờ ơ, lạnh nhạt, đứng đưng... coi quan hệ vợ chồng là một sự "tra tấn"! Mâu thuẫn giữa

hai người nảy sinh ngày càng tăng không thể nào dung hoà được! Nó kéo dài chừng nhằng năm, sáu năm trời! Anh lang thang đi tìm thú vui riêng, bê trễ việc nhà chẳng thiết tưởng gì tới gia đình. Cuối cùng thì làm đơn ra toà xin cắt đứt vợ với lý do : "vợ chồng sống với nhau không hợp tính, hợp nết"... bỏ qua mọi sự can ngăn, khuyên giải, luyến tiếc... của bố mẹ, họ hàng, anh chị em và bạn bè. Hai đứa con trai phải "sẻ" ra mỗi người một đứa! Thăng ở với bố luôn bị đe nạt, đánh đập và phải lao động quá sức... nó đã bỏ bố, trốn về đằng bà ngoại với mẹ.

Sau khi cắt đứt vợ cả, Xiển lâm vào tình trạng quá "khát khao"... Biết được sự hẫng hụt của Xiển, Hảo liền "mách" ông anh lên cô Tôn xā trên. Anh mê luôn Tôn và quyết định cưới cô về làm vợ mình, chẳng cần điều tra kỹ càng lắm về quá khứ, hiện tại, hay dở. Tôn như được "lột xác" vì cô đang lo mình có thể bị ế ẩm! Cô sống được với chồng rất "êm" và luôn đáp ứng cho anh hai điều kiện cơ bản: một là giải quyết "tình cảm"... vợ chồng thật đầy đủ, "dồi dào"! "Thực hiện" sinh đẻ với anh một loạt lóc nhóc bốn thằng cu rất "thông suốt" và không bao giờ phun ra một lời

than thở! Hai là: chồng, vợ làm ra bao nhiêu (mỗi ngày thường lấy được hai thỏ và một gánh phân, thu nhập bẩy đến tám mươi nghìn đồng) sẵn sàng cô "ngghiêm chỉnh" chấp hành "mệnh lệnh" của anh ném "dốc bao" vào ăn uống tiêu xài... không cần tính toán dè xẻn, tích luỹ! vì Xiển thường lái nhải câu cửa miệng khi ngồi nói chuyện với mọi người:

- Thầy tướng đã phán cho tôi "số anh là số không bao giờ hết tiền... cứ hết ắt lại có"! Tôi ngẫm thấy chẳng sai một chút nào! Tôi ăn tiêu xả lảng rất vô tư. Năm bẩy chục nghìn, lắm kẻ làm được còn bở hơi tai, chảy nước mắt hàng tuần... chứ nhà tôi chỉ cần một ngày là xong tuốt! Có tiền cứ phải "mắm" cái đã! Biết sống đến mai mà để dành củ khoai tới sáng! Ở đời những đứn nhiều tiền mà sên vất ruột, khoá mồm khoá miệng toàn những đứn đại.

Cả nhà sáu khẩu ấy sống chủ yếu trông vào tiền bán phân hàng ngày thu được. Rồi khi nắng, khi mưa, mùa hè oi ả, mùa đông rét buốt... Nhiều lần "vớ bở" nhưng cũng nhiều phen khốn nạn, ê chề vì chuyện "ăn cấp phân" mà các "tay" nhân

viên của công ty vệ sinh "tóm được"... hạch sách, phạt tiền. Lại có lần kẻ trộm ở khu 8 - Nam Định nè lúc anh đang phải thu hút phân... "quãm" luôn cái xe thùng khốn khổ của anh để bán đi lấy tiền ăn nhậu. Anh chửi inh phố như một thằng điên rằng: "Tổ cha đũa nào ăn trộm xe thùng của tao! Mà đúng là đồ ăn bẩn hơn chó"! Vài ngày sau, anh đã phải chạy vay, vay nợ để sắm bộ xe thùng mới và "rúm rỏ" đến vài tháng trời!

Thực tại, cứ đứng ở ngoài mà nhìn vào thì việc chi tiêu cho bữa ăn hàng ngày của nhà anh là rất hoang so với hoàn cảnh. Hôm trước vừa thấy chị bê về một đảnh thịt bò, thì mấy hôm sau lại thấy anh xách trên tay bốn, năm con vịt cái to khự kêu "cạc cạc, cạc cạc..." Anh bảo: "Giết hết! Làm cả một bữa chén cho thoải mái"... có nghĩa là ăn uống bạt mạng và cứ "cải thiện" xoành xoạch! Nhưng cuộc sống thực xét về anh nhiều mặt còn rất thiếu thốn! Con toàn trai, việc dạy dỗ kèm cặp chẳng đến nơi đến chốn. Bố mẹ mãi đi làm, vắng nhà... chúng nó kèn cựa, dùn dựa nhau công việc lặt vặt... chí choé suốt ngày đêm! Hai thằng lớn đi học thì lười, quanh năm đội sổ.

Bây giờ ðùng một cái, anh Xiên - "người trụ cột" của gia ðình lăn ra chết. .. vợ con ðúm vó, co lại không còn biết xoay xử như thế nào nữa! Anh em, họ hàng phải xúm vào cùng với chị Tôn lo tang lễ cho anh ðược trọn vẹn. Xóm, xã giải quyết trợ cấp ðột xuất ngay ðể chị Tôn gắng gượng vượt qua cơn hiểm nghèo. Người ta chuyển các thủ tục phúng viếng bằng hiện vật chủ yếu sang tiền... ðảm bảo tính ðạo lý, mặt khác gọi là thêm phần giúp ðỡ ðể chị Tôn nuôi con.

Nói ðến anh Xiên nhiều người vẫn bảo: "Anh thuộc loại ðàn ông khổ nhất làng này"! Người khác cãi lại: "Ăn uống sướng như tay Xiên các anh có phóng xe máy mà ðuổi cũng không kịp"! vì vậy ta phải giải bày, bộc bạch ðược cái sướng, cái khổ của anh như thế nào ðã chứ!

Năm 1975: Ty xây ðựng Hoàng Liên Sơn về xã tuyển ðụng bốn mươi công nhân xây ðựng. Ai ðược vào ðiện ði phải làm ðơn từ, hồ sơ lý lịch, khám sức khoẻ, cắt chuyển hộ khẩu, lương thực mới ðủ thủ tục. Anh Xiên hào hứng khắp khởi cùng ðám thanh niên trai, gái trong làng tình nguyện ði theo cái "ðội quân" ấy! Những ngày

đầu anh tỏ ra vui lắm, hăng hái, nuôi "chí tiến thủ"... vì được cử đi đào tạo để có tay nghề bậc thợ cao. Ở thời bao cấp, công việc làm hay đứt đoạn, đình trệ do thiếu vốn, vật tư, vật liệu. Đồng lương chẳng mấy tháng được lĩnh kịp thời, có tháng công chờ việc nhiều hơn công làm việc, cho nên thu nhập rất thấp. Ngay cả gạo ăn hàng ngày cũng không dễ dàng được cung cấp đầy đủ, lại còn độn cả ngô, khoai, sắn... quá lách cách! Sống mãi tự do ở thôn quê nó quen đi rồi! Bò lên cái chốn "khí ho cò gáy"... gian khổ lắm! Công trường, tổ chức, họp hành, kiểm điểm, phê phán, phán đấu, chế độ, nguyên tắc v.v.. "chối tử" không chịu được... Xiển giấu bạn bè "đảo ngũ" khỏi cơ quan, chuồn về quê kiếm kế sinh nhai... chẳng thèm quay lại cắt chuyển hộ khẩu lương thực theo người nữa!

Về quê không thuộc con số của địa phương, kiếm sống bằng cách nào đây? Dù sao thì hơn hai năm "thoát ly" cũng đã mở ra cho Xiển một "tầm nhìn" nhất định! Bí nhất: làm gì để có nhiều tiền? Không có tiền là tê liệt! Lớn rồi, bố mẹ không thể nuôi báo cô được nữa, mặc dầu anh cố ý dựa dẫm... mà miếng cơm dựa dẫm nuốt

thấy khó trôi! Anh quyết định đi làm thuê. Dân trong xóm, trong làng thường họ chỉ thuê những công việc như bở củi, cuốc đất, lấy bùn, đánh móng xe, hạ cây... Là những công việc quá nặng nhọc! Một ngày quần quật vả mồ hôi hột ra có "nhá" được của họ mười đồng cũng bở hơi tai, không phải chuyện dễ! Mà cái loại làm ăn cót nhót, bộc tuyện như anh cũng chẳng mấy ai gọi đến!... Bí quá, Xiển đánh liều nảy ra ý nghĩ: Làm đôi quang gánh và hai chiếc thúng, xuống thành phố Nam Định lấy phân bắc về bán chắc sẽ nhiều tiền nhất! Thứ ấy dân xã này đang cần sử dụng chăm bón rau màu. "Sáng kiến" được triển khai luôn... chẳng xá gì cái nghề lấy phân, ở làng này cũng khối người gánh phân! Ngày đầu tiên anh lấy được một gánh... vừa về đến giữa làng đã có người gọi ngay: "Anh... cờ... út... ời! Đổ cho tôi một gánh nào"! Xiển thấy nhẹ bẫng vì trút ngay được "hàng"... và tổng túi luôn mười lăm đồng "dễ ợt"! Anh xuống lòng mương rửa thúng, chân tay rồi phấn khởi quay về nhà mình. Buổi chiều hôm đó có hai, ba người đến gặp Xiển, hẹn ngày đổ phân. Những ngày tiếp theo: anh đảm bảo mỗi ngày hai gánh, thế là đương nhiên đã có ba mươi đồng

một ngày... bằng hai phần ba cả tháng lương chính của "thằng" công nhân xây dựng bậc 2/7. Đồng tiền đã cuốn hút làm anh phấn chấn, say mê, không biết "ngán" gì nữa!

Sau một thời gian vật lộn với "nghề" anh đã trở nên dư dật, có tiền. Anh liền tính đến chuyện lấy vợ... dù sao thì thanh niên cũng hai năm, hai sáu tuổi rồi! Nhưng... con gái ở cái làng dệt này cô nào cũng phính phính "thơm thị"... da dẻ trắng nõn nà, ra dáng yêu kiều, diễm lệ lắm, chẳng dễ ai dè lấy "chàng trai" gánh phân để làm chồng... thối suốt cả ngày, cả đêm, không thể nào chịu được!

Rất may, Xiển có chị Hoà (chị ruột) lấy chồng thị xã A... huyện B... chị Hoà vì quá thương em nên đã làm điều nhân tâm! Chị mới manh cho "cậu" một đám "hết ý" đó là cô Huệ người cùng xóm, cùng làng với chồng mình! Năm chắc em trai về hình thức, học hành ít ỏi, nghề nông chẳng ra sao... chị bèn "cà" thêm một cậu em trai con ông chú ruột tên là Phiến: đẹp trai, dáng vẻ thư sinh... rồi dùng thủ thuật gọi Xiển là Phiến, gọi Phiến là Xiển. Hẹn ngày hai cậu sang chơi,

đồng thời rủ Huệ đến nhà chị tạo cơ hội tiếp xúc. Hám lợi cho cả đời mình mà chẳng cần đếm xỉa đến hại cho cả đời kẻ khác, Xiển đã nhảy vào "thủ vai chính" cho "vở kịch" ấy ! Kể ra cái anh Phiến lấu cá cũng đếch ra gì! vì tình anh em họ mà sẵn sàng "diễn trò" lừa dối người ta! Dần dà "tìm hiểu"... "yêu đương"... Huệ ưng ý và quyết định lấy anh con trai có tên Xiển làm chồng! Hôm bỏ trâu, cả Xiển, Phiến cùng đến nhà gái. Khi đăng ký kết hôn tại quê chồng: Xiển và Phiến đều có mặt... Ngày cưới có một chú rể, một phù rể: Xiển - Phiến cặp kè bên nhau đến hết hội hôn và la cà ăn uống, chơi bời, trà lá mãi tới mười giờ đêm ở gia đình Xiển...

Khi bạn bè đã kéo nhau về cả, Xiển mới dứt dút, sợ sệt bước vào buồng hạnh phúc của mình. Vợ anh đang sắp sửa chăn gối bên ngọn đèn dầu lờ mờ và chờ chồng để chuẩn bị đi ngủ. Chẳng nói chẳng rằng Xiển lấy khoá bập chặt phía trong cửa lại. Vội vàng, anh tiến lại phía Huệ... thô bạo thổi tắt ngọn đèn dầu đi... rồi trèo ngay lên giường, ôm choàng lấy cô mà hôn hít, âu yếm... Đến lúc này Huệ mới ngã ngửa hoàn toàn choáng váng! Cô run sợ vì quá bất ngờ, sững sốt: "Thôi

chết tôi rồi! Thế này là thế nào?" Nhưng biết làm sao được nữa! Thôi cũng đành cam chịu... cái gì xảy ra... đến lúc nó đã xảy ra! Âu cũng là số phận! Tốt nhất là hãy im lặng... dù sao đây đã là chồng, là tổ ấm của mình mất rồi! Nếu mình biết vun quén, xây dựng chắc rằng hạnh phúc cũng sẽ đi đến những thành công tốt đẹp...

Anh Xiển không còn nữa... nhưng vẫn còn đáng trách! Trách cái tính lừa dối, liêu lĩnh, ngang ngạnh, ăn hoang, thiếu trách nhiệm chăm lo cho hạnh phúc gia đình... dẫn tới đổ vỡ, mất mát... để khổ cho hai người đàn bà dang dở và đám con bơ vơ mất bố!